

SZÉKELY HIRLAP.

Politikai és társadalmi lap s a „Jogász-Egylet“ közlönye.

Szerkesztői szállás:

Kazinczy-utca 808. sz. hová a lap szellemi részét illető czikkek küldendők.

Kiadó-hivatal:

Wittich József könyvkereskedése, hova az előfizetési penzek és reclamatiók küldendők.

Hirdetési díj: Egy háromszor hasábozott garmond sor ára 6 kr; bélyegilleték minden hirdetés után külön 30 kr.

Hirdetéseket elfogad: helyben a kiadó-hivatal; Pesten: Lang Leopold, (Erzsébettér, 9. sz.) Bécsben Haasenstein és Vogler (Neu-Marki 14. sz.)

Megjelenik e lap

minden szerdán és szombaton egy egész lven.

ELŐFIZETÉSI AR:

Félévre 3 frt.

Negyedévre 1 „ 50 kr.

Előfizetési fölhívás

a

„Székely Hirlap“

Politikai, társadalmi- és a maros-vásárhelyi „Jogász-Egylet“ közlönyének

V-ik évfolyama IV-ik évnegyedére.

Előfizetési díj: okt.—decz. évnegyedre 1 frt 50 kr. o. é.

Az előfizetési díj, legcélszerűbben postai utalvánnyal, a „Székely Hirlap“ kiadó hivatalának Maros-Vásárhelyre, küldendő.

Maros-Vásárhely, november 18.

A mai jogállapot a mult idők szakadatlan fejlődésének és összes haladásának szüleménye lévén, minden kétségen felül áll, hogy a jelenlegi jogintézmények kellő méltánylására annak történgynelmi, habár csak legfőbb mozzanataiban való megfigyelése elkerülhetlen. Ma a rómaiaknál az általános forgalmi jog (jus gentium) szabályozta a kereskedelmijogviszonyokat. A kereskedés folytatása minden egyáltalán jogképes személynek majdnem korlátlan szabadságában állván, külön kereskedelmi rend nem létezett, külön kereskedelmi jog nem képződhetett. Ennek csiráit csak a középkorban leljük, midőn az akkor uralkodó elvek a hasonhivatásu személyeket létük megvédése és üdvös fejlesztése céljából külön-külön néposztálylává való alakulásra kényszerítették. Innen keletkezett az egyes rendek bírósági önállósága és mi sem természetesebb, minthogy a kereskedők is tömörültek, hogy saját körükön belől jogviszonyaikat rendezzék. Az egyes városokban a kereskedelmi szokások alapján „statutumok“ képződtek, melyeknek legéletrevalóbb jogszabványai benső erejükénél s a kereskedés világforgalmi jellegénél fogva eleinte a szomszéd városokban, majd tartományokban, végre az egymás közti összeköttetésben álló államokban is érvényre emelkedtek. — E helyütt hallgatással nem mellőzhetjük Spanyolországot, hol kiváló fontosságot nyertek Bilbao városának 1560-ban II-ik Fülöp által megerősített kereskedelmi szabványai, melyek nemcsak az 1830 óta érvényben álló „codigo de comercio,“ hanem a közép- és dél-amerikai államok kereskedelmi törvényszerkesztéseinél is alapul szolgáltak.

De az újabb kornak politikai és társadalmi átalakulása a kereskedelmi jog autonom fejlődésének végetvetett. A modern állam fogalmával és lényegével az egyes rendek önállósága ösz-

szegegyeztetetlenné vált. Ha külön kereskedelmi jognak szükségessége fennforog, úgy annak nem a kereskedelmi rend subjectiv érdekiből, hanem maga a kereskedelem objectiv minőségéből kell kifolynia. És a kereskedelmi külön jognak szükségessége csakugyan mindenütt mulhatlannak mutatkozott.

A canoni jogból eredt kamattilalom és az összes jogszolgáltatás ziláltsága mellett is, a kereskedelmi forgalom oly nagyszerű mérvet öltött és sok oly új intézményt létesített, hogy az állam mind inkább növekvő fontosságának felismerését el nem téveszhette, s a kereskedelmi jognak legislativ szabályozását a többi törvényhozási ágak, ha sikeres is, de mindenesetre lassu felvirágzásától függővé többé nem tehette.

Első helyen Franciaország említendő, melynek legfontosabb törvényei az Édit de Charles IX. (1563) azután a szerkesztője után „Code de Savary“-nak is elnevezett „Édit de Louis XIV. (1673) servant de réglement pour le commerce des negocians et marchands tant en gros qu'en détail,“ továbbá az „Ordonnance de Louis XIV. touchant la marine“ s végre az ezen két utolsó alapján készült és 1808-ki január 1-étől érvényben álló „Code de Commerce.“ Ugyanis már XVI. Lajos alatt kezdtek a kereskedelmi törvényekátvizsgálásával foglalkozni, de a forradalom megakasztotta e munkálatokat. 1801-ben az első consul egy hét tagu bizottmányt egy tökéletes kereskedelmi törvénykönyv szerkesztésével megbízván, a csakhamar elkészült, mégis több éven át hevertetett, míg 1806-ban több botrányos bukás ismét a keresk. törvényhozásra irányozta a közfigyelmet. Napoleon Lengyelországból elrendelte törvénykezési munkálatok ujból felvételét s hazatérvén, személyesen is közreműködött azok befejezésénél. Megjegyzendő, hogy a csalásoknak és hitelre való szédelgéseknek mindinkább növekvő száma a forradalmi idők következményeként tekintetvén, úgy vélekedtek, hogy azoknak könnyen és biztosan lehetend elejét venni, ha csak a legnagyobb szigorral a könyvvitelt, a kereskedő nejeinek jogait a társulatok jogviszonyait, a bukásokat stb. szabályozzák.

A code de commerce csakhamar behozatott mindazon államokban, melyek annak kihirdetésekor függő viszonyban állottak a francia császárhoz; dekesőbb Napoleon bukása után is kimerítő alaposágánál fogva a honi törvényhozásnak valódi mintaképét szolgáltatatta, csak oly törvénykönyveknek engedvén tért, melyek csekély, lényegtelen eltérések mellett a code de commerce-ben lerakott elvek alapján készültek.

Angolországnak nincs kereskedelmi törvénykönyve, hanem a bíró kereskedelmi esküdtek segítségével, a törvényszéki döntvények s a jogtudósok véleményezése nyomán hozza ítéleteit. Az angol jog (law merchant, custom of the merchants) tehát, mint a szokás s az alkalmom szüleménye, a nemzeti jogöntudatnak szakadatlan ki-

folymánya s mai nap is kiválólag a művelt világ kereskedelmi szokásain alapul.

Külön kereskedelmi törvényszékek, a „court of admiralty“ s a „court of bankruptcy“ kivételével fenn nem állanak! mindazáltal már a legrégibb idők óta gondoskodva volt arról, hogy a kereskedelmi ügyek minél gyorsabb eljárás segélyével elintéztessenek. Az újabb törvényhozás is csak a kereskedelmi jog egyes ágaival foglalkozott tüzetesebben és kivált a bank-, csőd-, részvénytársulati, szállítási és vasuti ügyet sietett szabályozni. Az újabb törvények közt legkimerítőbb a tengeri jogra vonatkozó 1854-iki „the merchant shipping act.“ — Az újabb kor szükségleteinek megfelelő kereskedelmi törvénykönyv Dániában. Svédországban és Norvégiában sem található. A mi szabályozva van, leginkább a tengeri-, váltó- és csődjogra vonatkozik.

Az éjszak-amerikai egyesült államoknak sincs közös kereskedelmi törvénykönyvük, de annál részletesebbek az egyes államok törvényhozásai, melyek közt kiválnak a „revised statutes of Massachusetts.“ Közös alapul szolgál az angol szokásjog (common law), az angolországi újabb törvények azonban csakis irányadóul, de nem mérvadóknak fogadtatnak el, s több államban a francia törvények befolyása szintén világosan észlelhető.

Németországban csak a birodalomnak egyes államokra való felosztása után kezdtek a kereskedelmi törvényhozással tüzetesebben foglalkozni. Legnagyobbbrészt azonban csak a vásári, alkuszi, biztosítási, szállítási és váltóügy lón szabályozva. Aránylag legkimerítőbben intézkedett még az 1763-iki osztrák „Mercantil- und Wechselordnung“ az 1794. porosz „allgemeines Landrecht,“

Az általános német kereskedelmi törv. könyv 31 államban (Ausztriában az 1862. évi dec. 17. bev. törvénnyel) behozott és 15,500 □ mértöldnyi területen bír érvénnyel.

Nagyméltóságu m. kir. közoktatás- és vallásügyi miniszter ur, kegyelmes uram!

(Folytatás.)

Keserű, de örvendetes feladatul jutott nékem e nép 6 századot meghaladó történelmét tanulmányozni és védelmembe venni; annyi a bűn, annyi a mulasztás, a nemzeti hivatalok részéről, hogy azok elősorolására és leírására hónapok nem lennének elegendők, de miután ezek nem tartoznak szorosan ezen alázatos előterjesztésem és kérelmem fonalához, mellőzöm a szomorú tényeket, s csak annyit jegyzek meg meg itt, hogy a midőn Brassó várossa tanácsa a szomszédterületekből, minden ide bevándorló népeket, most már ezereket meghaladó számban, e hajdan a brassói tanácsnak 1834-beli 1681 tanácsi száma alatt a királyi főkormányzszék és kir. udvarhoz tett hivatalos jelentése szerint tisztá magyar községekben engedett megtelepedni, a midőn a faluk közvetlen szomszédságában terülnek el a Brassó vidéki hatalmas gazdag és minden kormány által protegált 13 százsz falu és Brassó várossának magának a midőn az utolsó írnocon kezdve

minden ember a vidéken ezen magyar nemzetbeliinket és társaikat zsarolta, fosztogatta, ijesztgette s nemzeti jelleméből kivetkeztenni igyekezett; valóban csak az isteni gondviselésnek lehet köszönni, hogy e nép nemzetünkre nézve el nem veszett, s alkalom nyílt az előttek felelejtethetetlen tiszteletű b. Eötvös József urnak, s később 1871-ben a magyar országgyűlésnek e népet életre hívni, a nemzetnek megtartani, s tudtára adni, hogy a több százados mulasztások, jogtiprások s nemzetünk érdekébeni mivelődését egyedül elősegíthető vagyona elsajátítása körül szabályellenességek a kor és körülményekhez mérten, jóvátétetni fognak. Nagyméltósági miniszter ur! ilyen elhagyatásában e nép, — akkor, midőn senkise segített; akkor, midőn a kir. főkörmányszék némely tagjai, ha igazságot is kívántak szolgáltatni; a csökönös eladósodott többség ellen, csak ivenk tanulmányozása és átolvasása közben tehet törvényes igazságot e népnek kifejezve és kiírva látni. Ezen egyszerű tudatlanságra vezetett és terelt nép egyes egyénei szökve, hol Kolozsvárt, hol Bécsben panaszkodtak, azon századokon keresztül 1848-ig, a melyek alatt minden tulajdonai és jogai kifizosztattak, nem telik el év, melyen a cs. kir. udvarhoz és kir. főkörmányszékhez siralmas panaszai ne jutnának, telvék a levéltárak kérelmei és folyamodásaikkal.

Ezen adatokból és levéltárakból tanultam meg és kívántam bebizonyítani adatokkal úgy az általam folytatott és a magyar törvényhozás által magasabb figyelemre méltatott birtokszabályozási perekben, valamint elől említett munkámban, hogy mely időkhöz és körülmények közt sajátította el Brassó város közönsége hivatalnoki osztálya a szél- és vár őrkatoná, különben szabad nép és időktől fogva tulajdonul birt malmait, korcsomáit, ezen adatok és kérelmek bizonyítják időkoronként, mely körülmények és eszközökkel kívánták Brassó városa szász hivatalnokai szabad nemzetfeleink és örökös szabad használatu és egyedi életforrásukat, az erdőket, legelőket s mindennemű községi haszonvételeket összezavarni, — a minden nemzeti oltalomnak külláló népek tulajdonát lassanként földesuri jogezim alatt, ha nem is tényleg, de legalább papirosan kétségesse tenni, s megint papirosan, s mi nem létezett, legalább a jobbágy nevet a személyekre sütni.

Volt időszak, a midőn az erdélyi kir. főkörmányszék különösen az 1750. és 1760-ik évek közt e nép oltalmára hajlandóbb volt; a midőn a nép sanyargatását a királyi trón előtt panaszló és éppen ezért a brassói tanács által betömlőzözött hosszufalusi Molnár Pál szabadon bocsátatása felelősség terhe alatt parancsoltatott; de a történelem és adatok következtében kötelességem bevalani, hogy ezen nép elnyomatásaiban és kifosztatásaiban, valahányszor igazsághoz jutott, mindannyiszor a felséges királyi udvar és királyi főkorlátnokságtól nyerte azokat, a mit tanusítanak a következő adatok:

a) 1778-ban február 18-ki 200 udvari számok alatt a királyi udvar mondja ki, hogy e nép sem személyére, sem vagyonára nézve nem jobbágy, hogy szolgálata milyensége és mennyisége nem ismeretes és bizonyított; a minek következtében a királyi főkörmányszéknek megrendeltetik igazságos és egyenes úton a panaszokat elenyésztetni és eszközölni a kedélyek megnyugtatótását.

b) 1780-ban április 5-ki rendelet X. és XI-ik pontjaiban rendeltetik, hogy az érdekelt népek legelőiből, ha azok mindjárt havas nevezet alatt jönnének elő, semmi el ne foglaltassék, ezeknek szabad legyen a legelőkre bér mellett idegen marhákat bevenni.

(Folyt. köv.)

Kolozsvári levél.

Kolozsvár, 1873. nov. 8-án.

Tisztelt szerkesztő ur! Mindig jól esik látni azt, mit a fiatalság egy magasztos cél elérése érdekében cselekszik. Városunk egyetemi fiatalsága a napoknak két oly mozzanatban nyilvánította lelkesedését, életrevalóságát, melyek megérdemlik, hogy pár sort szenteljünk nekik e lapok hasábjain.

A külsőség az, mi feltűnést okoz, de ennek indító oka rendesen valamiben gyökerezik, mely figyelemre érdemes. Általános meglepetés volt mult héten városunkban az, hogy egyetemi jogászaink csinos jelvényt hordoztak kalapjukon.

Természetesen a pártoskodás itt is szembetűnő volt, mert két jelvényt láthatunk és csakugyan két jelölt is volt az egyetemi jogász segély-egylet elnöki székére. A zöld tollas párt Illyés József IV. év j. h. mellett sorakozott, míg a piros tolluak Dobokay Kálmán III. é. joghallgatót élítették. Mindkét párt dolgozott erőfeszítéssel győzelmen s így nem csoda az, ha az ifjúság mellett mások is feszült várakozással néztek a választás elé, mely

a korteskedés által meglehetősen nyilvános jelleget öltött, a mennyiben: közbeszéd tárgyává lett.

A választás esütörtökön ment végbe a zöld tollasak győzelmével; Illyés J. jelöltje e pártnak — szép beköszöntő mellett foglalta el — az öt érdemeinél fogva leginkább megillető — elnöki széket. Erre a választmány is megalakult s így a jogász segély-egylet 113 taggal birva már működéséhez is fogott. Vajha oly sikerrel, mint kívánni lehet, egy ily nemes célú egyletnek.

E szép feladattal bíró egylet működésének megkezdésére, este a „Pannonia“ szálloda nagy termében az egyetemi ismerkedési estély folyt le, melyre 200-nál többen jelentek meg. Az estély, a rend és méltóságos színezet megőrzésében páratlan volt. Hiában, a fiatalság mulatozása közepett se feledte úgy jó hírnevét, mint magának az egyetemnek szeplőtlen méltóságát. A nyirettyű nagy mestere: Salamon J. társulatával csakhamar vidám és pezsgő kedélyhangulatba hozta a fiatalságot, mely az elmés és szikrázó pohárköszöntésekről sem feledkezett el. Békésy K. volt az első, ki poharat emelt hazánk felvirágzására. Őt követték nyomban e térre: Szolga Kálmán, Ürmösi Lajos, Jancsó J. A. F. Izsák P. stb. kik mindnyájan telve lelkesedéssel, magasztos czélokra és eszméket éltek. Megemlítendő itt azon felköszöntő, melyet a jelenlévő román ifjúság nevében hallottunk, édes hazánk boldogságára. Mennyire bizonyít ez utóbbi azon összetartásra, mely a fiatal nemzedék körében nemzetiség különbség nélkül létezik.

Valóban az egyetemi fiatalság szépen ülte meg e társas összejövetelét, hol ismeretséget kötöttek egymással egy szebb jövőre, egy eszme életbelépésére, mely az egyetemi körnek adna életet. Megérdemli e fiatalság a szívélyes éljeneket, mert tetteiben oly czélokra törekszik, minőt a haza hű fiaitól méltán várhatunk. Legyen is kö.ükben áldás, működésükben pedig nyilvánuljon mindeha a nemzeti érzület.

De talán hosszú is már levelem, még azonban szabadon pár szóval megemlékezem a rendezendő lövész-egylet zárünnepéről, mely f. hó 8-ára volt tűzve. Lehet, hogy közelebbi levelet szentelek erre, ép azért röviden csak kiemelem itt a főlövészmeister K. Biázini Domokos ur érdemét, ki azóta, hogy a közbizalom az egylet első helyére emelte, már többször oly fényes bizonyítékát adta áldozatkésztségének, mely elegendő arra, hogy nevét az egylet aranybetűkkel örökítse meg. A jó lövészek jutalmazására ez alkalommal is igen értékes tárgyakat adományozott az egyletnek. Vajjon kiknek számára? Meglátjuk.

Aigner Ferencz.

M.-Vásárhely, 1873. oct. 12

Ugyancsak Zürichben meglátogattam a Groszmünstené realiskolát. Ez is czélszerű épülettel és berendezéssel bíró leányok számára. Igen népesnek látszik. Tanszerekben elég gazdag. Ebben megnézést érdemelnek különösen a rajz és gipsz minták. Egyéb tanszerekben sincs hiány. Össze van kötve elemi előkészületi osztályokkal is. Megnézést érdemel. Meglátogattam a Fraumünsterschulet is ugyan csak Zürichben. Ennek épülete nagyon is czélszerűtlen. Az osztályok setétek. A terme szűk. Térésége, hol a növendékek bár megfukossák magukat, semmi sincs. A bejárat szűk. Berendezési tekintetben sem mondható ezen iskolára semmi dicséret. Már kívülről megtekintve, senki sem is mondaná, hogy ott realiskola lehetne, én magam is egykissé meg voltam lepve midőn megnéztem és Zürichben ilyen iskolát is láttam a többi kitűnők mellett. Ez nem sok dicséretet érdemel. Ezekon kívül még meglátogattam egy elemiskolát is. Ez merőben új iskola épületestől együtt. — Az épület igen csinos és czélszerű. Épen ott létemben rendezgették a II-ik osztály számára a padokat. — Meglátogattam a tudományos gyűjteményeket is. Igen szép gyűjtemény. Valamint az egyetemet is. Több nevezetes épület kötötte le figyelmemet. Sétányait és mulatóhelyét is megnéztem Zürichnek. Több kirándulást is tettem innen.

Augustus 10-én Laurenbe mentem. Itt meglátogattam a Kantonsschule. Innen a vienyaldstätti tón újból kirándulást tettem. Igen sok nevezetességeket láttam, de mint-hogy ezek nem tartoznak a tanügyhez, ezeket mellőzve, menjünk el Winterthurba, és nézzük meg a winterthuri iskolát.

Winterthurban meglátogattam először egy csinosan berendezett leányiskolát. Azután a város költségén fenálló igen gyönyörű iskolát, melyben ugyanazon egy épületben van berendezve Secundár- és Industrieschule, és gymnasium. A Secundar iskolának jelenlétemben volt 3 osztálya I. II. III. Az Industrieschulenek 4, III. IV. V. VI. osztályok. Az első és második osztályokat a Se-

cundár- és Industrieschule növendékei együtt járják. A harmadik osztályt mindkettőt külön külön végzi. A különbség a kettő között csak az, hogy a „Secundar“ iskola növendékeinek több órát adnak a nyelvekből, mint az ipartanoda (Industrieschule) növendékeinek. Ellenben itt ez utóbbiban több órát adnak a növendékeknek egyéb tantárgyakból, mint az előbbieknek.

A tantárgyak mindkét osztálybeli növendékeknek ugyanazok, azzal a különbséggel, hogy az Industrieschule-ban terményrajzot is tanulnak, míg a Secundar-schule-ban a harmadik osztályban már ezt nem tanítanak. A tanításnál nagy gond van fordítva a nyelvtanításra. A tan nyelv német. Abból hetenkint az első és második osztályban 6—6 órát tartanak, míg a növendék a nyelv gramatikai részét kellőleg megtanulja. A második és harmadik osztályban a francia nyelvet tanítják 6—6 órán. De a harmadik osztályokban már az angol nyelvet is beosztva látjuk 4—4 órára hetenkint. Sőt az ipartanoda ötödik osztályában már az olasz nyelvet is beosztva látjuk 4 órára hetenkint.

A gymnasiumok különbözik ettől a fennebb leírt beosztástól abban, hogy ott az angol- és olasz nyelvet nem tanítják, hanem igen a latin-, görög- és héber nyelveket. A gymnasiumban a görög nyelvet tanítani kezdik már a harmadik osztályban. A héber nyelvet pedig a hatodik osztályban kezdik el. Ha ezen rendszereket összehasonlítjuk a mi tanrendszerünkkel, nem sok fáradságunkba kerül megkapni a különbséget.

Lássuk ezen intézet tanszer berendezését. Az intézet helyiségében van egy szépen beállított és berendezett könyvtár, melyben a különféle tantárgyakhoz megkívántató segédkönyvek bő mértékben és választékosan vannak képviselve. Van igen szép állat-, növény- és ásványgyűjteménye. Mindenik kellő rendszerrel igen szépen elrendezve. Nevezetes különösen az állattani gyűjteménye, hol az állatok abban a természetes állapotban vannak elrendezve, a hogy életmódjukat folytatják kiűn a szabadban p. u. a sas a körmei közt tartja az elragadott nyulfiut, a menyét a bagolyfiut, a bagoly a kis madarat stb. Ez előbbál sokkal a zürichi terményrajzi gyűjteménynél. Sőt a mennyiben ezen gyűjtemény úgy van berendezve, hogy a szemlélő első tekintetre mindjárt azoknak tulajdonságait is átláthatja, mondhatom, hogy én ezen gyűjteményt az általam látottak között a leghelyesebben és czélszerűbben összeállított gyűjteménynek tartom. Ezen gyűjtemény megtekintését igen ajánlom az utasok, a tanügy érdekében utazók figyelmébe.

Van ezen intézetnek egy igen tágas laboratoriuma, mely gazdagon van berendezve vegytani szerekkel és eszközökkel. Van szépen elrendezve természattani eszközgyűjteménye, mely gazdagságban, és választékosságban ritkítja párját.

Testgyakorló helyisége az intézetépülettől nem messze külön helyiségben van berendezve. El végre van egy külön épület. A lehető legegyszerűbb testgyakorló eszközökkel úgy van berendezve, hogy benne egyszerre a testgyakorlat különféle posztioji taníthatatnak. A szabadban is vannak itt az épület helyiségében testgyakorló eszközök felállva. Hanem ez még csak kezdetleges volt ötlétemben. A szabad gyakorlatoknál igen nagy gond van fordítva a katonai gyakorlatokra. Az intézet növendékei egyenruhában járnak. Midőn a tanulási órák elteltéve, kiindulnak katonai gyakorlatokra, mint a katonák veszik puskájukat, mert mindeniknek van az is, illő rendbe állnak. Dobszó mellett kimennek a szabadba és ott gyakorolnak. És ez nemcsak a nagyobb, felnőtt ebb növendékekkel van így Winterthurban, hanem kis 7, 8, 10 éves gyermekekkel is, kik midőn a katonai gyakorlattól szabadulhatnak, puskájukat, dobát, porba dobálva adják magukat gyermeki természetüknek vissza. Ezt látva nagy gyönyörűségemre szolgált, a városban lévő sétányon szerte-szétlylyel félre dobált katonai szerek közt, egyéb játékszerekkel mulatozó növendékeket szemlélgethetni. Az egyenruhát a gyakorló-párhuzam (Secundár) iskola növendékei is hordják. Itt a kereskedésben vagy mesterségen levő inast, ki a tankötelezettség alól még nics kivéve, meg lehet ismerni arról, hogy az egyenruhából, ha kimegy az utcára, legalább a kabátot hátán hordja. Általában a winterthuri népnevelésről el lehet mondani minden nagyítás nélkül, hogy az egy szép példány a népnevelés mezején, mely a mostani viszonyok közt bárhol is követésre méltó népnevelés.

(Folyt. köv.)

Mi hir külföldön?

— Franciaországban a tizenötös bizottság, MacMahon meghatalmazását, csak 5 évre akarja kiterjeszteni. A monarchisták mindent elkövetnek, hogy a bizottság e javaslatába tárgyalás alkalmával megbukjék. MacMahon

Dürüczkölő.

A szomszéd román lapok elragadtatással szólva a lefolyt őrzi hadgyakorlatok eredményéről: sürgetik a kormányt, hogy „ne költse a pénzét vasutra, s más eféle haszontalanságra,“ hanem szerezzen még legalább 100 ezer fegyvert és huszezer lovat. Ezzel szemben Belgium egy 20 milliós kölcsönt egészen az elemi iskolák felszerelésére fordít, a közlekedésre pedig 239 milliót költ el.

Amaz a Horatius ifjonzát juttatja eszünkbe, ki alig szabadul föl a vessző alól, s azonnal lovat megkutyát vásárol; emez a biblia gazdasszonyára emlékeztet, ki bölcsen rendeli el házát. Nem akarunk kénytelen tanácsadók lenni, azon megjegyzésünknek még is hangot adunk: hogy román szomszédaink is jobban tennének, ha a 100 ezer puska helyett 100 ABC-t vásárolnának; a 20 ezer ló helyett pedig, ha nem is oly sokról — legalább néhány ezer tanítóról gondoskodnának. Ez kevésbé lenne ugyan romantikus, de sokkal többet hajtana a konyhára.

* * *

Föltesszük az érdekes olvasóról, hogy ismeri azt a levelet, melyben özv. Demsusné asszonyság inti fiait, hogy csak előre, legyenek kitartással a lázadás ösvényén. — A „Federatione“ (melynek a nevében már benne van, hogy csunya) román laplelkesezve hozza az együgyű vén asszony beteg elmeszüleményét, s a régi Róma nagy matronái közt épen Corneliához tartja őt hasonlónak. A hasonlat nagyon is sántít. A régi Róma Corneliája ilyen formán szökött volna fiaihoz: szomorú vagyok Áron fiam, hogy börtönbe kerültél, nagyon fáj szívemnek, hogy a hazai törvények lábbal taposásának iszonyu vétke van homlokodra sütve. Hát azért tanítottalak, hogy ne tudd, mikép a törvénytisztelet családunk hagyományos erényei közé tartozik. Elfelejtetted-e, hogy volt egy ősed, a ki a hazai törvényeket megszegő saját fia fejére vérző szíjjal, de bátor ajakkal mondta ki a halálos ítéletet? Oh mennyire csalódtam, midőn az ékszeim után tudakozódó római delnöknek titeket fiaimat mutattalak be, így szólván: ezek az én arany rudaim! ezek gyémántjaim. Szegény lettem: az aranyrudak ólomra, a gyémántok békasóvá változtak, mióta hagyományos családi erényünket beszennyezted. Brassói ügyvéd, Miklós! légy te jobb fiam, ne menj Áron után a törvénytelenységben, ha azt akarod, hogy anyád szíve meg ne repedjen. A régi róma Corneliája így szólott volna. Ugy hisszük: hogy a régi Cornelia és az új Cornelia közt, van legalább is akkora különbség, mint a braziliai és csehországi gyémánt közt.

* * *

Pilades (Haragra ránczolt homlokkal sétál alá a fel termeiben.)

Orestes. Ugyan mi költötte fel bosszúságod viharát o én Piladesem.

Pilad. Kérheted-e o nagy Orestes! a midőn tudod, hogy az álukság még veritékkel szerzett czimeimtől is meg akar fosztani. Azt mondják: hogy én nem lehetek egyszerre ügyvéd is fogalmazó is. Gyenge elménk így okoskodik: egy bőrbe nem buvhatik egyszerre ügyvéd is fogalmazó is, mert ha az ügyvéd buvik bele, akkor künn marad a fogalmazó; ha pedig a fogalmazó buvik a bőrbe, akkor az ügyvédnek kell okvetlenül künnrekednie. És hozzá tesszik, hogy még fogalmazó sem az, a ki fogalmazósegéd, valamint „májsztram“ nem a csizmadiaségéd, így okoskodni, ez rettenetes!

Orest. Ez onnan van o én Philadesem, mert az emberek irigyek, vakok, érdemeid fényének sugara megszurta szemüket.

Pilad. Reszkess világ, reszkess emberiség, ha vonakodol egy nagy szellemért az elismerés fagygyugygyát játégetni.

Orest. Szüntesd haragod o én Philadesem, hiszen legyen bármily halálatlan a világ, a „párva via“-ban első, s Atheneaben utánam a — második te vagy.

* * *

Pilades. Mit mondasz o nagy Orestes arra a „nyilatkozatra,“ melyet a diakonusok közrebocsátottak?

Orestes. Hát csak azt mondom, hogy felfordult világban élünk, midőn tanuló finakok mernek egy professor jelöltet „moresre“ tanítani. Mi vagyokén és mik ők? Én a tudományok magaslatain megkoszorozott Doctor: ők alatt a mélységben oly semmi, melyből még ezután lesz valami. Nekem kisujjamban van a hajdan-, közép és njkor népeinek törvénykezése: ők a collégium törvényeit

sem szeretik elolvasni. Én eredeti szövegében olvasom a Justinaiana Codexet: ők még declinálni sem tudnak.

Pilad. Engedelmeddel o nagy Orestes, az nem áll egészen, hogy nem tudnak declinálni, hiszen ama nyilatkozatban derekasan meg vagy declinálva.

Törvénykezés.

A maros-vásárhelyi m. kir. ítélő tábla nyilvános ülésében az 1873. nov. 17-én és következő napjain következő ügydarabok adatnak elő.

I. Tanács polg. ügyekben.

Binder Mihály k. t. r. bíró által.

Stojka J. Stojka N. e. tulajdonjog i., Jakó I. id. Benedek J. e. előjegyzés i., Oprisiu A. s t. Rátu J. e. okmány megsemmisít. i., Russ N. Baci Z. e. kártérítés i., Poligrád N. Fleschiciu P. e. vételár hátralék i., Zeyk P. J. Oantse P. e., Mussbaum D. László A. e. kártérítés i., Perou J. s t. Pittis A. e.

Ferencz Károly k. t. r. bíró által.

Ramiso Róza Jenei János s t. e 484 frt 29 kr. i., özv. Boér Elekné b. Szorinka Lajos e. betáblázás i., Lőrincz Albert s t. Mészáros Ferencz és neje e. hozomány i., özvegy Tury Sigmundné Csáklány György e. szolgalm megsemmisít. i., a „Victoria“ biztosító társulat Echstein Ignác s t. e. 100 frt i., ugyanaz, ugyanaz e. 100 frt i., a kolozsvári ref. egyház és főtanoda Orbán s neje e., Cserna Dániel e. több követelés i., Joáana lui Ignác Csucs Szokol Gyorgyica e. tulajdon i., a kolozsvári árva bizottmány özv. Fleischer Jósefné e. zálogjog i.

Csergedi János k. t. r. bíró által.

Pura János Kirtlea Moisza e. egy kaszáló i., Nagy Juliána Nagy János s t. e. egyezmény megsemmisít. i., Rafira Jakób Modores Gross János s t. e. fekvők i., Balea Jose Joena Mária, Balea Jose, János s t. e. fekvők iránt, George Juon Bebelea George Codea e. fekvők i., Medrea József Irímie Irímie e. fekvők i., Moráriu Mária Kardos Alexandru e. közszerzemény i., Henzel Mária s t. Ernst János s t. e. fekvők i., Gritta György Anka Alexandru e. biztosítás feloldás i., Petea Rimbu János Lunges Miklós e. egy havasrész i.

Dr. Endes Gábor k. t. r. bíró által.

Özv. Hermán Andrásné Magda Kozma hagyatéka e., Keller János felperesnek ingóságok kiszakítás i., Makrai László özv. b. Kemény Lajosné e. szerződési kártérítés i., Tatomir Miklós Kovács Áron e. 162 frt 80 kr. i., ifj. Szász Andrásné Kilén Istyánné e. adósság i., Russ Vaszilika Brann Sára e. 30 frt 40 kr. i., Palku Katharina Binder Mihály s t. e. 64 frt 7 kr. i., Möller János Tódor Nicolai s t. e. 115 frt i., Francz Mihály Driák Iszaila e. birtokháborítás i., gyakoti ev. luth. egyház Karácsoni Antal e. 21 frt 40 kr. iránt.

Déési Farkas k. t. r. bíró által.

Müll Péter Anna Prém György Anna e. 1000 frt i., Kolozsvár város község ifj. Farkas József e. 156 frt 56 kr. i., Kiss Károly a Henter Sámuel örökösei ellen urb. kárp. kiutal. i., Fogarasi Anna Bárdosi Jánosné b. Rothenthal Henrik e. tulaj. igény i., Simai Gergely Márton József e. ingóságok i., Czirner Nándor Bende Áron e. 100 frt i., gr. Haller Ferencz Radvánczi Mózes e. 10 szekér és 10 ló átadás i., Ajtai György b. Thoroczka József e. 50 frt i., Hidvégi Ábrahám, az első erd. vasút társulat e. 95 frt 38 kr. i., a maros-vásárhelyi egyenlőségi-kör, Nagy Gyula e. 6 frt i.,

Pogány Károly k. t. r. bíró által.

Korpodianu Juon Timbus Pável e. 205 frt i., Veinstok József Pierház János e. som. viz. hely. i., gr. Teleki Miklós Magyar Pál e. 24 frt 50 kr. i., Bánház Regina, Pulsi Ferencz e. birt. hábor. i., Issekucz Gergely-Hondoli Masalkó Ferdinánd hagyatéka e., Boholty Lóránt Luka Niculai e. som. viz. hely. i., Porsolt János ifj. Török Sándor e. som. viz. hely. i., Lenka Gyorgye Oprián Gy. e. som. viz. hely. i., Csiki Lajos Nagy Zsigmond e. kavics halom ára i., Zsombori András Zsombori János e. som. viz. hely. i.

II. Tanács polgári ügyekben.

Tribusz Antal k. t. r. bíró által.

Tankó Lajosné Ince Mihályné e. ingóságok i., Dáncsuj Mária Demeter Juliána e. szolgálati b. i., Pap Gligor Pozsár Tódor e. som. viz. hely. i., Veinberger Pál Petrás János e. 43 frt 79 kr. i., Pap Elek Balog György e. 30 frt i., Varga András Türkösi Ferencz s t. e. 198 frt i., Kovácsi András Hüll János e. vaseke ára i., Chiverai Juon Brendörfer György e. birt. hábor. i., Batta György Veltianu János l. György e. birt. hábor. i., András Péter Brinca György e. 5 frt i., Moldován Sándor Astilián Ilie e. 6 db. szántóföld i., Ferenczi Márton Szinkreán Iszaila e. 46 frt i..

Sándor János k. t. r. bíró által.

Balázs Antal Gáspár Bogdán e. 66 frt i., Bornemisza József Náthán Fáni e. 158 frt i., Veinberger Pál Timbus János e. 300 frt i., Gyergyó-Szt.-Miklós községe Kozma Mózes e. haszonbér i., Izsáki József Szász An

a bonapártisták megnyerésén fáradozik, s egy miniszteri tárczát már ígért is nekik, megválnak elég lesz e? Továbbá a szélső jobb is ellensége az említett meghatalmazásnak, s így annak 10 évre eszközlendő megújítása, legalább is kétes.

— A porosz birodalmi gyűlés nov. 11-én nyílt meg.

A trónbeszéd, szokás szerint egyik hírlapnak tetszik, a másinak nem. A „Nats. Ztg.“ nem helyeselheti, hogy a püspöki ellenállással szemben követendő eljárásról semmi emlékezet sincsen; valamint hibáztatja azt is, hogy a polgári házasságra nézve sem történt semmi utalás.

— Belgiumban szintén megnyílt az országgyűlés f. hó 12-ikén. A király által olvasott trónbeszéd említi, hogy Belgium a külhatalmakkal meghitt viszonyban van, a külkereskedés virágzásnak örvend. A törvényhozás elé kitűzött teendők között van a belge consulatok szaporítása keleten, valamint a büntető eljárás és felsőbb oktatásitörvény revisiója is. Hangsúlyozza, hogy a közlekedésre, mindanélkül is, hogy a végből kölcsön vett 239 millió mind e célra fordított, kiváló gond fog lenni. Kiemeli, hogy a belga szépművészetek kitüntető elismerésben részesültek a világtkiállításon. Büszkén említi végre a trónbeszéd, hogy mióta Belgium saját sorsának ura lett — 43 évtől fogva — oly fejlődésnek indult, hogy e korszak, Belgium történetének legszebb lapját képezi. Valóságos „János pap országa“ a „Krach“- látogatta szegény Európában.

Mi hír városunkban?

— Márkus Márk ügye a közelebbi kommunális gyűlésén végkép elesett. A kívánt kedvezményektől szavazattöbbséggel elűtetett.

— Az egyenlőségi kör legközelebbi gyűlése elhatározta, hogy miután a fennállhatására elégséges számú tagok megvannak, a jövő évre is fennmarad s január 1-én megtartandja alakuló közgyűlését.

— Hymen. Horváth Miklós kir. törvényszéki aljegyző tegnap tartá esküvőjét Fekete Ilka kisasszonnyal, kir. törvényszéki bíró Fekete Károly leányával.

— Balázs Kálmán, Debreczen városnak jeles népzenésze, zenekarával városunkban van és ma este a „Koronához“ czimzet vendéglőben előadást fog tartani. Figyelmeztetjük mindazokat, kik a valódi zamatos, tiszta magyar népzénet kedvelik, hogy a ritkán kínákozó alkamat ne szalasszák el.

— A jezsuiták Magyarországon és egyebütt, czimű 465 lapra terjedő munka küldetett be szerkesztőségünkhez. A munka szerzője Tóldy István, kinek eddigi az ultramontanizmus ellen intézett komoly irányu műveiből ismert neve elég ajánlat ez és ezután megjelentő művei mellett.

A maros-ludasi hid ünnepélyes megnyitása, lapunk bezártakor vett tudósítás szerint, e hó 25-én lesz, melyre az erdélyi lapszerkesztők, pénzintézetek igazgatóságai s sok mások meg lesznek hívva. Jövő számunkban bővebben.

Szinészet.

— Közönségünk gyéren látogatja az Apollótermet, bármennyire törekszik is a szintársulat igyekezetével jó renomméját megalapítani. Az eddigi előadások után a társulat erejéről és egyes szereplőinek tehetségéről — ha nem is teljes, de — kielégítő fogalmat szerezhettünk, főleg arról győződöttünk meg, hogy a nagyobb szabású művek előadására nem rendelkezik a társulat elég erővel. Az eddig előadott darabok közül a kisebb vigjátékok és a népszínművek legjobb hatást eredményeztek. „A megmérgezett nagybácsi“ (a szerző szerint: „Ő nem féltékeny“) előadása a sikerültebbek közé tartozik, bár Nyéki, — a különben tehetséges színész — ulzókiabálása és kuczorgása által a jó hatást csökkenté. Komáromi is egyike a jobb erőknél csak kevesebb pathosz és több érzés, melegség volna játékában. „Kerekes András“-ban Kovácsné, Komáromi és Ürményi kielégítőleg játsztak, Nyéki az első felvonásban elég nyugodtsággal és humorral játszá Zagyva szerepét, később azonban tulzába esett. A vásárnapi előadásról („Kékszakállu herceg“) kevés jót mondhatunk. Csetri, mint tenorista, kezdő énekes, e mellett semmi biztossággal sem bír. Szabadosné (Boulotte) jól énekelt s ezuttal — mi ritkán szokott történni — játéka is elég sikerült vala. A kar éneklése több helyen erőtlen és hamis volt. A férfiak közt Nyéki, humora által, Komáromi helyes játéka és jó hangjával tűnt ki. A szereplők általános dicséretére mondhatjuk, hogy szerepüket mindig tudják.

talné Szőnyi Elek e. földrész i., Mária Fischer József Danika Gritto e. 127 frt 73 kr. i., Dávid Márton Feldinger Leopold e. bizt. i., Roth József Balázs János e. 84 frt i., Grünvald Sámuel Oszfeld Mátyás e. 83 frt i., Paget János Kispál Sándor e. 60 frt i., Moldován Anna Gallian Juon és Jákob e. birt. háb. i., Aries Jákob, Székely Mihály e. egy 16 kibocsátása i., Kimpián Anikó Marosán Gyorgye és Gavrilla e. igény i., Tyekán Péter Veress Márton e. 60 frt i., Esztégár László Bucsánz Rebi hagyaték e. 6 frt i., Muntyán Jákob Szilágyi János e. 40 frt i., Diósi János Szálos István e. 45 frt i., Hilbert Adolf Bagicsán Ferencz e. 27 frt i., Hegyes Jákob Balázs János e. 20 frt i., Gokán Szimion Utin Alexa e. 30 frt i.

(Folyt. köv.)

Bécsi tőzsdei árkelet

(Nov. 18.)

5% metallique	68.50
5% nemz. államkölcsön	73.60
1860. államkötvény	101.—
Bankrészvény	954.—
Hitelrészvény	218.15
London	113 25
Ezüst	108.50
Arany	5.40
Napoleon arany	9.06
Földteh. ment. kötvény magyarhoni	75.—
" " " temesi	73 50
" " " erdélyi	73.—
" " " horvát-szlavon	75.50

Felelős szerkesztő MENTOVICH FERENCZ.

Főmunkatárs és a jogirész vezetője: Kuti Albert.

Hirdetmények.

Vizsgálatok meg mindent, s tartásuk meg a jót!

(88)

(1—6)

Számtalan esetekben jönnek bizonyult s orvosi tekintélyek és magánosak tanusítványai által kintüntetett gyógyszerek.

Dr. Miller móhnyóvny-nedve.

Leghathatós szer köhögés, mellhurut, nátha, nyálkásság, rekedtség, kezdődő tüdővész, s a gyermekek számárhurutja ellen; ezer meg ezer esetben bebizonyulva. — Egy eredeti üvegtégely ára, használati utasítással 3 nyelven 50 kr. o. é.

Miller óvbalzsama görcsök ellen.

Törvényes vegytani elemzés szerint 1868. ápril 8-rol a növényország leghasznosabb neimeiből a legszorgalmatosabban készítve, erősítő és üdítő hatásánál fogva messzire kitünőleg ismerve a gyomor és végbél nyálkássága, emésztéshiány, gyomorgyengeség, görcsös gyomorhaj, vérhas, puffadás és kólika-fájdalmak ellen. Ezenkívül leghathatós és legerősebb szer hosszas és kimerítő betegségek ellen. Egy nagy üveg ára 1 frt 50 kr. kisebb üvegé 80 kr.

Valódi minőségben a következő raktárakban kapható: Maros-Vásárhelytt Bucher M. kereskedőnél, Aradon Tonts és társánál, ugy Prener W.-nél, Balásfalván Schissel. K. gyógyszerésznél, Beszterczén Kelp F.-nél, Baróthon Libitzky M. gyógyszerésznél. Szászvároson Rekert gyógyszer., Gyulafehérvárt Boos K.-nál, Csikszredán Leicht F.-nél, Forgáron Steinburg I.-nél, Gy.-Ditrón Szathm ri I.-nél, Gy.-Szt-Miklóson Fröhlich F.-nél, Brasóban Jekelius Nándor, Kugler Ede, Száva gyógyszerészek és Galtz G. kereskedőnél, K.-Vásárhelytt Lukács F.-nél, Kolozsvárt Binder K. gyógyszerésznél, Kovásznán Mehlik és Imre, Modgyesen Hinz A. gyógyszerésznél, Szász-Régenben Dietrich S.-nál, S.-Szt-Györgyön Csuttag és társánál, Segesvárt Deutsch I. B., Szamos-Ujvárt Csauz J.-nél, Temesvárt Wessely M.-nél és I. Peiber gyógyszerésznél.

Használati utasítás mindegyik szerhez három nyelven.

Görscsök elleni óvbalzsam. Nagy üveg 1 frt 50, kis üveg 80 kr.

Az ég áldása van az

Orlice R. mennyiségitanár ur lottójáték utasításán; engemet a legnagyobb nyomortól mentett meg egy meglehető nagy

ternőnyereménynyel,

melyért is fogadja legforróbb köszönetemet.

Felső-Tanéra, 1873. július hó

Schönwald Bernhard.

Lottójátéka iránti utasítások végetti tudakozódásokra rögtön válaszol tanár Orlicé R. ur,

Berlin, Wilhelmstrasse 125.

(80)

19—*

Legujabb törvénykezési és gazdasági munkák.

Kaphatók Wittich J. könyvkereskedésében Maros-Vásárhelytt.

Adótörvények és szabályok

gyűjteménye,

községek s különösen jegyzők számára

irta: Till Antal ára 1 frt 20 kr.

A Telekkönyvi Rendtartás.

és az erre vonatkozó törvények és rendeletek ma-

gyarázata tekintettel Erdélyre

irta Zilinszky Imre. Ara 2 frt 40 kr.

Az új szolgabírói hivatal.

kézikönyve

megyei tisztviselők, ügyvédek, jegyzők, és

községi előljárók használatára. Ara 2 frt,

Birtokrendezési eljárás

az ország erdélyi részében ára 40 kr.

Kolozsmegye-gyalui egyesbirája

által

a községi előljáróságok részére kiadott

UTASÍTÁS

községi bíróságokhoz utasított ügyek tárgyalása és

kezelése tárgybani.

mintákkal,

Ára 20 kr. — Postánküldve 26 kr.

Törvényezik a községek rendezéséről Ara 40 kr.

1873-ik évi országgyűlési törv. cikkek 1-ső füzet 50 kr.

Magyarország és Erdély bírósági szerkeze- és helyközségeinek legujabb bírósági felosztása. ára 1 frt 20 kr.

Függelék a köztörvényhatóságok, községek és az első folyamodásu bíróságok rendezésére vonatkozó törvények és k. ministeri rendeletek gyűjteménye. Egybeillesztette Szeniczzei Gusztáv, ára 70 kr.

Mezei gazda népszerű vezérkönyve, a mostani viszonyokhoz alkalmazva. Irtá: Galgóczi Károly.

I. rész általános földmivelés, ára 80 kr.

II. rész az állattenyésztés, ára 80 kr.

Kertészet kézikönyve, utasítás a konyha kertészet, virágmivelés és gyümölcs tenyésztés körében, a legujabb kútfők után, irták Galgóczi K. és Farkas M. 80 kr.

Magyar méhészkönyv, vagy utasítás a sikeres méh tenyésztésre. Irtá: dr. Farkas Mihály. 50 kr.

Ügyes Mari, a kis konyhakertész, oktatás a zöldségtermesztésben, 50 kr.

Juhtenyésztés és gyapjuismeret, a juhbetegségek ismeretével és gyógyításmódjával, 50 kr.

Gyakorlati és elméleti sertés tenyésztés. A magyar gazda közönség használatára. Irták: Dely Mátyás és Mihály. 50 kr.

Apró majorság, vagy a baromfi-tenyésztés cél-szerű módja számos fametszettel. 50 kr.

A boglyár gyümölcsök, u. m. ribizke, köszméte (egres), málna, szeder, eper, borbolya, afonya, boroka, szőlő, füge és granát alma, czélszerű és jövedelmező termesztése. Különös tekintettel a szőlőlugas művelésre. 50 kr.

A dinnye tenyésztés foglalatja és a legjele-sebb honi és külföldi csemege fajok ismertetése, irta Dr. Farkas Mihály számos ábrával, ára 50 kr.

A fatenyésztés, olvasókönyv népiskolák használatára. irta: Lukács Sándor, ára 40 kr.

Az új bélyeg- és illetéki törvény, a miniszteri utasításokkal, ára 40 kr.

1872-ik Törvények gyűjteménye. Hivatalos 8-ad rét kiadás 1 frt 20 kr, zsebkadás 1 frt 20 kr.

Magyarországban és Erdélyben hatályban lévő egyenes adókra, ezek kivételére és behajtására vonatkozó törvények, s szokások gyűjteménye. Összeszedte Szeniczzei Gusztáv. Ara 1 frt 60 kr.

A bélyeg- és jogilletékek, valamint a bélyeg-díjak iránti törvény és szabályok legujabb szerkeze. Összeszedte Szeniczzei Gusztáv. Ara 2 frt.

Törvény és községek rendezéséről. Magyar ázó jegyzetekkel. Nyolczadrét-kiadás. Ara 1 példánynak 40 kr.

Telekkönyvi oktató.

Irtá Ürmösy Boldizsár Ferencz.

2-ik javított kiadás. Ara 80 kr.

Községi Kalauz

vezérkönyv község- és körjegyzők, községbirák, előljárók, s képviselők használatára.

Számos jegyzetekkel és gyakorlati irománypéldák kal, 2-ik a legujabb rendeletekkel bővített kiadás.

Irtá: Tóth Lajos. Ara 4 frt.

Magyar Önügyvéd,

gyakorlati tanácsadó és utmutató a polgári életben előforduló jogügyletek elintézésére, jogügyleteken tárgyazó okiratok és beadványok magyar és német szüvegű iromány példával ellátva, minden osztálybeliek használatára. Ara 2 frt 40 kr.

Irtá. Tóth Lajos.

Községi közigazgatás, vagyonkezelés és számadások kézikönyve

Irtá: Till Antal.

2-ik javított kiadás.

Ara 2 frt 50 kr.

A m. k. belügyminisztértől, a jegyzői szigorlatra készülőknek ajánlva.

Gazdasági lotenyésztés, pályamű, irta: Tompa Béla, számos ábrával, ára 1 frt.

Az ügyes szakácsnő, legczélszerűbben leirt főzés-mesterség középosztályu magyar konyhák számára 40 kr.

Legujabb és megpróbáltabb magyar szakácskönyv, utmutató 1044 legjobb izü étel főzésért Irtá. Németh Zsuzsa. 80 kr.

Állatgyógyászat, hasznos házi állataink betegségeinek megismertetése és gyógyítása. Irták: Eissenmayer és Göböl, 80 kr.

Kalauz a gyümölcsfa ültetés és nyésés körül. Irtá: Kováts Zs. Ara 1 frt.

A trágyakezelés, népszerű kézikönyve. Irtá Konecsey Kálmán. Ara 50 kr.

A váltógazdaság, vagy az okserü mezőgazdaszat és falusi háztartás alapelvei. Koszoruzott pályamű. Irtá: Mártonffy Zsigmond: 1 frt.

Gazdasági kis tükör a falusi ifjuság számára tandij és olvasó könyvül. Ara 50 kr.

A szarvasmarha, ennek fajta és külemtana, fogisméje, tenyésztése, takarmányozása, hizlalása stb. stb. betegségei és gyógyítása. Irtá: Engelbrecht Károly. Számos eredeti ábrával, 3 fr.

Általános baromrovlási könyv. Irtá: Dr. Wágenfeld. 81 külön ábrával. Ara 2 forint 60 krajczár.

Koronás szőlőművelés, Irtá Báthi Gábor, ábrákkal 30 kr.

Nyomtatta Imreh Sándor Maros-Vásárhelyt, az ev. ref. főiskola gyorssajtóján 1873.